

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

Any II.—TARRAGONA, 8 mars de 1914.—Núm. 35.

LES EL·LECCIONS D'AVUI

NOSTRA ACTITUT

Ho hem de confessar, encara que sigui amb tot el dolor que causen les penes que a un l'affligeixen: potser mai havíem vist unes el·leccions tan desorganitzades, tan desorientades i adhoc tan interessades com les que han de efectuar-se avui per a el legrir als homes que han de llegislar des de'l Palau dels Diputats. Lo mateix l'un com els altres dels partits polítics que van a la lluita, no han sapigut, en aquesta ocasió, fer prevaldre la seva personalitat política, cosa que altres vegades havien procurat conservar fins als moments de prova, defensant cada hu d'ells sos ideals respectius lo que se'n pot dir amb orgull i amb patriotisme.

Fredament parlant, amb tota la serenitat que pot arribar a tenir qui, com nosaltres, no intervé directament en aquestes el·leccions, hem de manifestar que ni les campanyes tan furibondes que s'han vingut fent per uns partits, ni les estridències propies d'altres partits també en èpoques electorals, han enfondit en el nostre cor, i ni la nostra ànima catalana i lliberal per excelència s'ha somogut amb els clams dels uns i dels altres, ni hem pogut arribar a aconseguir que la nostra indiferència deixés d'ager-

manar-se amb la nostra espectació com a ciutadans amb els mateixos drets i devers que'ls altres.

Pero avui s'ha de votar. Avui hem de fer us del més sagrat dels drets de l'home, i amb la nostra papereta hem d'ajudar a que surtin triomfants de les urnes els tres candidats que han d'ésser els que designi aquesta circumscripció de Tarragona-Reus-Falset per a que laborin desde'l Congrés dels diputats per al be general de tota la circumscripció.

El partit nacionalista republicà de aquesta ciutat ha cregut convenient no presentar candidat en aquestes el·leccions. Nosaltres no fem més que acatar el criteri respectuós del nostre partit, i complir amb els acords sancionats pel mateix. D'acord amb el criteri unànim de la nostra Unió Nacionalista Republicana, anirém a votar com un deber que hi tenim, i al fer-ho, donarem el nostre sufragi per a aquells candidats que més afins ens siguin amb els nostres ideals republicans i nacionalistes.

Aquest es el pensament sancionat pel nostre partit, i aixís procedirem avui a l'emetre'ls nostres vots.

RENOVACIÓ prega a tots els seus amics i germans en ideals, que votin en favor dels que llur concienca'ls hi digui que entranyen, sino tots alguns dels ideals que sustenten amb tant de patriotisme.

Unió Catalanista

Catalans:

El Consell General, ara mateix reunit en sessió extraordinària, ha prè el determini de dir-vos:

L'Unió Catalanista és l'iniciadora i l'organitzadora de l'acció nacionalista a la nostra Catalunya; han passat anys i d'aquest organisme robust i exuberant de modern patriotisme que és l'Unió, se n'han despres actuacions polítiques secundàries, com la Lliga Regionalista i el Centre Nacionalista Republicà, que a copia de temps han perdut les qualitats essencials de l'Unió Catalanista, que són: irreductibilitat en la determinació de la llibertat, reconstrucció integral de Catalunya i fermesa incontestable en l'anorreament de les accions de la vella política, per poder fer que la vida de la nostra Patria sia la que correspòn als pobles civilitzats.

Doncs bé, Catalans: al bell mig de tantes desviacions com ha sofert l'ideal i el procediment de l'Unió, pels que ja fa temps se n'han emancipat, el Consell General vos prega tingueu ben present, que l'Unió Catalanista ni un instant ha atenuat l'ideologia nacionalista, ni ha prevaricat en el procediment, car ha mantingut la més absoluta puresa en l'actuació, i vos fa assaber que, havent fet abans serment de no claudicar jamai, se disposa a ocupar les posicions socials i polítiques que li sien necessàries perquè el nacionalisme influeixi en la vida total de Catalunya i perquè l'actuació se realitzi a la faísó d'aqueixos moviments socials moderns, que veuen l'enemic més gran en el professionalisme polític.

Que'ls que estimen a Catalunya, no temin; l'Unió Catalanista, com sempre, complirà el seu deure amb la Patria i es disposa amb l'ajuda dels bons catalans

a ocupar els llocs que pertanyen a la representació nacionalista, que avui se troben desamparats.

Per acord del Consell General, la Junta permanent: D. Martí i Julià, President (Barcelona); Daniel Girona i Llagostera, Vis-President (Sarrià); Josep Serra i Ferré, Tresorer (Barcelona); Josep Rodergas i Calmell (Barcelona), Antòn Viciana i Salvadó (Tàrrrega), Bernabé Martí i Bofarull (Tarragona), Vocals; Francisco X. Casas i Briz, Secretari (Barcelona).

***

De Fires

III

Tarragona pateix dues fires: les que'n podríem dir de Pasqua i les de Sant Magí. De les primeres ne parlarem en nostre darrer article per a demostrar sa inutilitat; de les segones no cal parlar-ne gaire: son la segona edició de les de Pasqua però en menys importància, i per consegüent; reuneixen totes les seves calamitats.

Y venen després les Festes de Sta. Tecla, enclavades en la pitjor època del any. Sembla que'ls iniciadors, al proposar-les, ho feren en el temps menys apropiat, puix que'l 25 de setembre es quan els pagesos dels pobles veïns están mes enfeïnats en llurs treballs del camp; en que a més, la gent està estragada de Festes Majors; en que de Barcelona no sols no pot visitar-nos ningú, si no que'ns ha de restar una gran afluença el coincidir aquestes amb les renomades Festes de la Mercé, i aixó cal tenir-ho en compte; en que les pluges propies d'aquell temps, tots els anys, se cuiden de deslluir tots els programes, i desmengen de viatjar; en que, essent que aquells dies escauen fora de la temporada d'estiu i

abans de la d'ivern, no conviden ni per a pendre banys ni per a proveir de gènres propis del temps del fret, aixó es un detall important.

Es per xo que devem pensar que les Festes de Sta. Tecla son una equivocació i qu'es llástima que l'esforç de l'Ajuntament i Comissió de Festes se malogri tan freqüent i inutilment. Y es per xo que devem pensar en traslladarles a una època mes apropiat.

Ara es parla d'unes de noves, de Festes, de les de Setmana Santa, i, nosaltres, modestament, ens hi declarem contraris. Ens dol parlar-ne ara precisament, per que no's cregui que nostre propòsit siga deslluir-les; no, no es aixó lo que volem; tot lo contrari; nosaltres, farem tot lo possible per a que enguany sigan aquestes de la magnificència que'l nom i del prestigi de Tarragona requereixen; tant es aixi, que tenim en projecte prendre-hi part activa, però, fora d'aquest any, hem de procurar persuadir de que a Tarragona no hi ha època bona, veritablement bona, per a festes, que'ls dies de Sant Magí, i que, tot l'esforç gastat en festes i fires, fora d'aquesta fetxa, serán energies esterilment gastades, puig que no donaran el rendiment que podrien.

Fresc tenim encara en la memoria les passades festes d'aviació en que per culpa del temps, no nostra, enganyarem a tan be de Deu de forasters com ens visitaren, i aixó, aquest incident lamentable, ens ha fet un mal molt gran, tan gran, que hem de procurar no's repeteixi. Quanta gent forastera (inculta, si, pero gent forastera) se n'anà fent pestes de Tarragona i donantse a engany per no haver-se celebrat les festes que'ls programes resaven? ¿I quina propaganda mes contraproductent la que deurien fer un cop arribats a la llar de ses cases respectives i a les taules de café dels pobles veïns?

Doncs lo que passà en 1913 es de suposar passarà enguany i'l que vé i l'altre, puix que l'inseguritat en el temps es patrimoni d'aquesta època.

El projecte de fer mes festes anyals de resonancia ens sembla del tot plausible, pero per a que aquestes devinguen un gros exit es necessari robustir-les de tots el acerts i'l principal estriba en realitzar-les en epoca apropiada, de lo contrari poden fer marrada. Agermanar les festes am les fires es quasi una necessitat; doncs nostre esforç ha d'anar encaminat a fondre totes les festes de Tarragona i les dues fires en un sol projecte i realitzar-lo en la millor època del any; millor que Setmana Santa i millor que Santa Tecla, precisament en l'època de les fires de Sant Magí.

JOSEP GILABERT PUNSODA.

***

Pel bon nom de Tarragona

Verba volant, scripta manent.

¿Com i quan hi vareu vindre a Tarragona, oh, vos N'Enric Ferré, autor d'unes ratlles describint una Tarragona trista, pobre i bruta, des de les planes d'una revista de Buenos Aires?

Convindria saber això bé ans de contestar-vos; no fos que al igual qu'una distingida escriptora parlessiu de la Tarragona de 20 anys enera, com si 20 anys no fossin la meitat d'una generació.

¿Hi vareu vindre ara de poc? Si és aixís, prenèu paciència per lo que vos aném a dir; paciència i serenitat alhora.

Ens contèu en la vostre pobre i pedantesca crónica la tristot d'uns carrers deserts, amb cases d'un sol pis, (a Tarragona no ni han dugues dotzenes), plens de bruticia, curulls de miseria. ¡Oh, la

vostre flaca imaginació, la vostre misèrrima visió, la vostra pobríssima perspectiva! Déu, déu; ¿aon n'heu vistes de ciutats, de urbs populoses sense fang, sense pols, sense carrers bruts? ¿Heu estat a Barcelona i Madrid; heu visitat París i Londres, Lisboa, Berlín, Sant Petesburg i demès capitals de la vella Europa? ¿I no heu trovat també els barris bruts, fangosos, amb cases negroses, en mig de la magnificència de parks, jardins, grans vies i places, on l'art de l'arquitectura i la riquesa de llurs moradors semblen escarnir a tot un aplec de segles grisos? Es clar que sí, sí hi habeu reparat prou; més temém que nó: temém que'l vostre esperit d'observador hagi invertit els termes, i allà on devíau reparar lo que fou, lo que queda com un vertigi de uns temps ja morts, els vareu dedicar a contemplar lo nou, o lo tot just sentat, mentres que a Tarragona que tot és quasi modern, que tot es quasi d'ara, (deixant a una banda les antigüetats i obres d'art totes elles venerandes) debíau obtar per enfilar-vos als carrers rónecs de la ciutat vella, als carrers quasi desahuciats pels veïns mateixos, mentres vos allunyaveu de la llúm, dels carrers que miren al mar i a la muntanya; dels hermosos i amples passejos que enamoren als turistes de tot el mon; debíau passar ulls clucs pel inponderable Balcó del Mediterrà, sense parió; debíau caminar carrer Major amunt sense que'l magestuós frontís de la nostre superba Catedral vos fés sentir una esgarriansa de joia i de respecte; debíau devallar carrer de l'Unió i d'Apòdaca, de Fortuny i Méndez Núñez, sense que la blavor del mar vos entelés la vista devant la maravella de l'aigua; no debíau visitar el port, el nostre port enxamplant-se, net, gran, plè de tràfec; no veuriau tampoc el novell carrer Real, els de Barcelona, San Miquel i tants altres de la part baixa de la ciutat, amples i formiguejats de gent treballadora.

Tampoc debíau contemplar al passar el pont del Francolí—per aon dièu que vareu entrar a Tarragona—que a la dreta del vostre cotxe, i paralelament al moll de Costa, una llarga i ample xarxa de vies era plena de vagons de càrrega, mentre una currúa de carros i homes trasquejaben pels andens i per les vies.

Si haguèssiu donat un cop d'ull al posar peu en terra, a la antiartística estació, com dièu,—i an això hi convenim en un tot,—hauríau pogut observar, que la xarxa de vies, el tràfec de vagons i carros, s'extenia finses a la platge del Miracle.

I, doncs; ¿prést del vostre elogi a la ciutat romana; no ens vareu poder resservar altres molts qu'uns quants mots escrits sense altre valor que'l que li donen l'estar estampats en lletres de motllo? ¿No varèu trobar més enllà d'una dotzena de persones, dièu? Podia ésser, sí, pero a mitja nit, no pas en les hores del dia. ¡Oh; N'Enric Ferré que aixís habeu volgut honrar les planes d'una revista americana! Si vos ho han pagat, ben malaguanysats quartos; si ho escrigueren per sport, ben llastimosa afició aixís exercida; si fou per despit de català, o de tarragoní—que sab hù!—la vostra acció fora pecat de lesa ciutadania.

Si ens fessiu la mercè de dir-nos d'on sou, podríem invitar-vos a qu'ens cantessiu el vostre poble, i estém segurs que l'hauríau de trovar plè de poesia i de recorts amorosos, digne i honorable; els carrers bruts, vos aparexarien acabats d'alfombrar; les finestres tancades, obertes a tota mena de perfums i amb el somriure graciós d'una damisela enfinestrada esperant al seu galant; l'esglesia, el campanar, la plassa major, els infants amb els seus jocs, els vells prenent el sol i comptant histories d'altres temps, el cementiri amb els preuats sepulcres dels avants passats i'ls presents, l'aire, el sol, el vent, la nit, tota la vida emotiva de recorts i d'esperances dançaria pel devant de la vostra imaginació i vos empenyaria la mà a la ploma, i la ploma al paper.

Aixís nosaltres; aixís els tarragonins. Més tinguèu en compte que una cosa es la fantasia, i una altre la realitat. La realitat de la Tarragona nova que s'esforça, treballa i lluita, vos no l'heu volguda conèixer. No'n parlèu quan menys. Vos bastà una ràpida visita per a després, lluny, molt lluny d'ella, dir-li unes paraules deslligades de tota manifestació de justí-

cia; i és de doldre quan tan bé la sabeu alabar pel seu esplet de coses sagrades.

Devant del vostre article, ni volém posar un altre que rebrèu a Buenos Aires, si sou a allí. Es d'un escriptor qui te la noblesa de confesar que no coneixia a Tarragona, ni d'aprop, ni de lluny.

Llegiu, i comparèu. Talment sembla una lliçó feta per qui com vos bé la necessita.

Aquella Imperial Tarragona és la Tarragona d'ara. La vostra, no és sinó qu'un esquitx de ciutat, una miniatura, una ombra perduda d'una ciutat mefítica.

B. M. i B.

* * *

Glosa

¿Quí de vosaltres, lectors i lectores que'm lleigiu, no sab lo que és un somni? ¿Quí de vosaltres no ha saborejat les dolceses o amargors que'ls mateixos porten en sí? ¿Qui es el que alguna volta, portat pel seu esperit purament romàntic, no ha sentit superstició per als mateixos?

Jo, pobre glosaire, la he sentida; me he sentit transportar a voltes, amb les ales de la imaginació, al entorn de les regions supra-sensibles. He tingut somnis hermosos, somnis que m'han omplert de plaer: de dones hermoses, que m'estimaven; de ideals que arribaven a cumplir-se; de felicitat i benauransa, en que se omplenava tota la meua vida. N'he tingut de dolents també; he lluitat amb sérs imaginaris que'm volien pendre'l meu amor, la dona que jo estimava, la llibertat, la felicitat futura.

¡Que dolç es el despertar d'aquets i que amarc el despertar dels altres!

¡Jo, temperament romàntic, desitjaria passar tota la vida en un somni. ¡Quantes i quantes voltes he envejat als fumadors d'opi!

Avui n'he tingut un de tan estrany, que no li pogut arribar a comprendre.

Figureu-vos que, com si fossim al Carnaval, he vist una gran matrona disfressada de poble, que enfilada en un banc dels nostres paseijos, se entretenia jugant amb uns senyors, que s'estaven baix, i's deien polítics. En una mà, sustentava una canya, de quin extrem ne penjava una figa i un lletreret amb la paraula *actes*; en l'altre, sostenia un bastó amb el que donava, de tant en tant, copets a la canya. Feia lo que nosaltres vulgarment ne diem la *figa figa*. Els de baix, amb ulls de codicia, obrien les boques per a pescar-la; la de dalt, semblava disfrutar en que's barallesin i no poguessen heure-la.

Aixís transcorreguè bastant temps, barallant-se i esgarrapant-se'ls d'abaix per a poder-la obtindre, sense lograr l'objecte, i rient com a boijos els de dalt, veien que'ls seus esforços eren inútils. A l'últim, vareig veure com del grupo se'n separaven varis, enrahonaven entre si, discutien, se barallaven; un dels tals se tragué un objecte de baix l'abric, no vaig veurer lo que éra; s'acostá dissimulament al banc, feu alsa-prem i'l tirá a terra.

S'armá una grossa confusió; la matrona, per terra, plorava; el grupo causant de la desgracia, va corre desseguida a arrebaçar-li l'objecte desitjat i fugí a marxes dobles; els demés, a l'adonar-sen de la estafalaria carrera varen anar en sa persecució. Pro tot en vá: ja no's divisaven.

Vareig acostar-me a alsar an aquella pobra dona, i vareig poguer notar dues coses: el banc era de un color blau i duia un lleterero: *el leccions*; l'objecte que m'havía cridat l'atenció era una palanqueta, en la que se hi llegien aquestes dues inscripcions: *compra de vots, tpinada*.

Quan anava per a interrogar an aquella bona dona, per a que'ns fes algunes explicacions, vareig despertar-me. Ja era hora. ¡Quina pesadilla més grossa! No vareig poguer entendre res de ella.

A tú, lector, com si fossis el nou Josep de Egipte, t demano m'expliquis, si l'entens, aquest somni.

X.

* * *

Ens enterem d'una cosa que de portarse a cap ens alegrariem i tots els tarragonins ne fruiem un goig que ben bé un hom, poques vegades podia sentir-se mes enorgullit que al trovar-se enfront a la contemplació d'uns fragments o d'uns restes d'art vell; d'aquells restes on l'artista dels mitjos-temps hi estampava i sagellava l'alé que fervorosament sentia; d'aquells restes que com un hom mes els estudiá mes embaudaquit hi queda a l'intentar analisar sa execució i sa técnica; restes de tota mena i de tota época; aquells mobles de formes escaientes i de conegudes centuries, sense les formes exagerades ni aparatoses dels presents, que solsament han servit per a entrebancar el desenrotllo artistic del mateix; d'aquelles estampacions i policromats qu'un día arribaren a ben fèrse a Tarragona; d'aquells teixits i sedes sucesors dels tant nomenats en les poesies romanes i fèts amb els cánems tarragonins. Prova d'aquella esplendorositat n'es l'innombrable cantitat de *poudes* que surten de entre les despullas d'aquell gran poble.

Tot aixó es lo que vol mostrar-nos la Comissió de l'Ajuntament i qu'enten en les festes de Pasqua. Si l'Ajuntament cerca la manera de realitzar la projectada Exposició d'Art antic, es indubtable que n'ha de rebre unánim acceptació d'entre els molts patricis que en llurs dominis hi agarden bon nombre del seu patrimoni artistic. Recordem aquella Exposició d'art vell, que tant interessant va ésser amb motiu del XII Congrès Agrícola celebrat fa pocs anys a Tarragona, d'aquells retaulles flamencs, d'aquells gravats, dels dos Riberas i d'altres avalorades teles.

Potser no mes li manca a l'Ajuntament un crit i un valerós esforç per a arribar a sa execució ben aviat, i per a que responguin els fills del seu poble, que sentint-se ferits pel crit de sa Mare no hi poden negar-se en ajudar-la.

De la Comissió de l'Ajuntament, n'estem convençuts del seu entrançable amor vers el bon nom d'ella, tindrán prou encoratjadores forces per a rompre tots quants entrebancs pogan entorpir l'èxit de la mateixa.

Foren moltes les lliçons que'n podriem treure i fer conèixer-les an els escolars, an els infants i homes del pervindre, educant-los estèticament i embel·lint-los a la vegada de ses costums ben poc sentides al trovar-se devant d'un monument; potser aixís despertariem els gèrmens an els infants nascuts per a la lluita de l'Art; potser aixís glorificariem mes a nostra Tarraco creant-li fills artistes i en que perpetuarien ses gestes de triomf i de gloria.

S'ha llençat l'idea de fer una Exposició d'art retrospectiu i la creiem ben justa. RENOVACIÓ s'adhereix i ajudarà amb son esforç per al seu millor èxit; ses ventatjes son ben clares: no mes hi falta un moment decisiu que li doni forma y vida. Comissió de festejos de l'Ajuntament: la ciutat espera vostra decidida resolució.

* * *

Un dels nostres

Tota regla té les seves excepcions. Aixís ens ho varen ensenyar quan aprenien les preliminars lliçons en el col·legi, i aixís mateix ho hem pogut comprovar en molts i molts actes que venen succeint-se durant el transcurs de la vida.

Agafeu un periódic de Madrid, per morigerat que sigui, per poc que la índole del mateix li permeti dedicar unes col·lumnas a la cosa política, i per sensat i justicier que presumi a tothora d'ésser, i veureu com al fi, un día o altre, per aixó o per lo de més enllà, ha de deixar traslluir tot l'odi i tot el verí que porta amarant en la seva ànima en contra de la noble Catalunya. Sistemàticament, amb la mateixa senzillés amb que nosaltres fem les coses més rutinaries, ells, la premsa de la capital de l'Estat espanyol, que a tothom i a tothora vol imposar llur criteri a voltes tan erroni, malparla de la nostra terra i dels nostres homes, quan en realitat lo que deurien de fer, es enmotllar-se a la veritat i tractar-nos com a germans, ells que no volen de cap de les maneres que Catalunya deixi de formar part del te-

rritori espanyol, avui casi limitat a una sombra de lo que fou en aquells temps esplendorosos en que'l sol no se li ponía mai...

Pero, com déiem, no hi ha regla sense excepció. I aixís, avui ens complavem en remarcar una d'aquestes excepcions de la premsa madrilenya. Es un article que s'ha publicat en un periòdic setmanal de Madrid, i, al llegir-lo, ens ha fet el mateix efecte que si haguéssim trovat una rosa fragant i fresca, pero despullada d'espines, entre mitx de una toia formada per moltes altres roses, mústegues i descolorides, i tan plenes d'espines, que's fa difícil l'agafar-les sense que us deixin els dits senyalats.

L'article a que'ns referim du per nom «Ave Valencia», el publica el periòdic *El Cortador* i va firmat per un distingit periodista que amaga'l seu nom amb el pseudònim «Rui Pérez de Biedma». Es tot ell un cant a l'obra laboriosa de Catalunya, de Viscàia i de Valencia i's plany de l'apatia i de l'esperit poc patriòtic de les demés regions d'Iberia, tractat amb tota classe de desapassionaments.

Amb gust reproduiríem en les nostres col·lumnas les ratlles de Pérez de Biedma, pero ens manca espai per a fer-ho, ja que altres assumptes de palpitant actualitat han de mereixe avui la nostra atenció.

Que repeteixi l'articulista ses impressions favorables de Catalunya, i no li faltaran ni les simpaties ni les consideracions de tots els catalans.

* * *

Breu judici sobre el·leccions

Quan es arribada una campanya electoral, els que no prenem part en la lluita ens fora de més positius resultats si no traspasséssim els dintells de la nostra casa i restéssim en la llar tranquila al bell costat de la volguda familia... I dic aixó perque no's pot parlar amb qualque amic i no's pot llegir cap periòdic que no sigui parlant de les el·leccions i sentis a un i l'altre i tots creuen triomfar i's pot dir que ja tenen l'acta a la butxaca; tal es la fe cega que hi tenen en el resultat.

La calumnia, es l'arma de lluita de les campanyes electorals i's estragos que causa aquet monstre, dintre la societat tota, son horribles, inmensos i incalculables. Fereix les reputacions, enverena, deshonra els caràcters més estimables i mata l'esperit de les persones més honorables i tot per a obtindre una acta que molts cops, la majoria, es deshonrosa per al que l'arriba a posseir.

Agafeu qualsevol diari i llegiu llurs articles d'aquets dies i en ells no veureu res més que la calumnia infamant de l'odi i de la venjansa, inventant farses en contra del contrincant i volguent-se presentar als calumniadors davant el poble com els millors i més sans dels ciutadans.

Encar que els trànsits de la vida ho reclamessin, mai els homes tindrien d'ésser-ne de calumniadors ni d'obrar amb lleugeresa recullint rumors que ataquen i perjudiquen i mai ha d'oblidar l'home a l'ésser just, prudent i lleal, sense que ningú pugui vanagloriar-se de no tenir enemics.

ROP.

* * *

Conferenciacions culturals

Es digne de lloansa l'obra de cultura que ve realitzant el profesorat de nostra Normal de Mestres i en particular, el seu incansable director Sr. Vidal Perera, amb les conferenciacions que en benefici de la cultura de la classe escolar venen realitzant-se de tant en tant, dades les circumstancies dificultoses i crítiques que atravesa nostra Normal, propies de tota entitat quan está en període de formació, son molt dignes de aplaudir tals esforços i més perdonables les menudes faltes i petites incorreccions en que aquets puguin incorre.

Varem fer notar un dia alguns erros de aquestes conferenciacions; part d'ells han sigut subsanats, altres encara perduren. Un dels més importants era el de que'ls termes escullits no se enmotillaven prou be a les curtes inteligencies dels alumnes, fent-se, necessari, per a que'ls poguessin entendre, una sèrie de conferenciacions preparatories.

Aqueix erro per desgracia perdura; la conferencia donada el passat diumenge dia primer, per el professor de l'Institut de Reus, en Marcell Cillero, era més propia per a gent de certa cultura, que no per a la classe escolar. El mentat senyor després de fer un estudi complert de la *célula* i especialment de la seva par principal *nucleol*, passá a explicar els problemes relatius a la herencia. A continuació, va exposar les diferents teories existents en la actualitat respecte a la mateixa, detenint-se principalment, en les sustentades per el biòlec *Waissman*, acceptades segons el conferenciant, per la majoria de biolecs moderns.

El treball del Sr. Cillero fou notable en extrem, fent gala en el seu transcurs de coneixer a fons dita materia.

* * *

Llibres rebuts

Obres completes de Mossén Jacinto Verdaguier.—Volúm II.—Idilis i Cants místics.

S'ha publicat el segon volú de les obres completes de Mossén Cinto, que tanta acceptació ha tingut, entre tots els aimants de les bones lletres, la publicació per aquesta Biblioteca, i d'un modo molt cuidat i económic, de les obres del nostre malaguanyat poeta.

El segon volú comprén els «Idilis i Cants místics», ben coneguts ja per a que nosaltres hi poguem dir unes paraules de crítica. S'hi publica ademés un prólec de Milá i Fontanals i en un full de couché, hi va el clixé de la Casa de Folgaroles ont va neix l'il·lustre autor, gloria de Catalunya.

Com l'anterior volú, está editat amb molt de gust, fent-se doblement agradable al llegidor qui va recordant i saborejant novament els cadenciosos versos sempre frescos de Mossén Cinto.

* * *

De l'Ajuntament

La sessió del divendres darrer va ésser presidida pel Sr. Soler. Va aprovar-se l'ordre del dia, quedant sobre la taula el dictamen de la Comissió de Governació respecte al projecte de edificació de la Casa de correus.

El Sr. Nin fa un prec a la presidencia respecte a les obres del pou del Francolí.

L'amic Lliteras presenta una proposició en el sentit de que havent arribat a ses mans una correspondencia de la Habana i mes tard una circular del nostre amic Bernabé Martí de que'l Tribunal de Santiago de Cuba havia condemnat a l'última pena a un tarragoní, i que, segons sembla, ara resulta que es fill de la provincia, se procuri enviar un cablegrama al President de la República Cubana, demanant el perdó de la pena imposada. L'Alcalde contesta que procurará donar curs a la proposició del Sr. Lliteras.

El Sr. Oliva, adheritse a lo manifestat pel senyor Lliteras, es del paré de que's demani l'abolició de la pena de mort, i el Sr. Albafull li prega que aplassi aquesta proposició per a mellor ocasió.

Altra vegada l'amic Lliteras usa de la paraula per a protestar enèrgicament del mal estal en que's troba el carrer de la Destral, ont hi fan cap totes les aigües brutes de les cases de aquell carrer, prenent-se l'acord de que's corretgirá immediatament.

I res mes de particular.

Noves

Una mala nova.

Un amic nostre ens envía una carta que enclou una terrible nova; la de que un català, fill de la nostra ciutat ha sigut condemnat a mort pels tribunals de Santiago de Cuba. Atenent a lo qu'ens diu el nostre bon amic, no publiquem el seu nom, ni'l contingut de la mateixa.

Tan aviat com a l'U. N. R. se vá enterar de la carta en qüestió, vá posar-se en moviment per a adquirir noves que possesin en clar tan greu cas.

Les noves adquirides ens les facilita el propi autor de la carta en qüestió.

El sentenciat s'anomena Miquel Alabart i Balart, i no se sab bé si és natural de Tarragona, encara que és lo més segur que no, i que ho siga d'algún poble de la *provincia*.

Té encomanada la defensa davant del Tribunal Suprém, al reputat lletrat D. Pere Herrera Sotolongo, esperant-se molt de la seva gestió.

Les entitats catalanes de Cuba, com el Centre de Beneficencia, «Centre Català» i «Orfeó Català de la Havana»; el periòdic la *Nova Catalunya* de la mateixa ciutat, i *Vida Catalana* de Santiago de Cuba, estant preparant-se a sollicitar l'indult, cas de que sia confirmada la sentència del Suprém.

Distintes personalitats d'aquí com el Sr. President de la Diputació provincial, el nostre amic i company Sr. Mestres, D. Julià Nouguès, el Consol de Cuba a Tarragona Sr. Fenech i altres, han escrit a les autoritats de l'illa de les Antilles en prò del processat.

No cal dir si nosaltres estarem atents per a fer tot quant convinga per a salvar a n'aqueix desgraciat català, per humanitat primer, i per sentiment de patria després.

Se va rebre també un efectuos telegrama des de Gadesa, del Sr. Caballé i Goyeneche, oferint-se en un tot, i autoritzant que s'usés el seu nom si era menester.

També el President de l'Unió Catalanista, doctor Martí i Julià, s'ofereix en idèntic sentit en una molt expresiva carta.

Com diu el nostre amic en la seua carta, convindria evitar que s'hagués d'aixecar un patíbul per a executar a un fill de la nostre terra, car fora sempre taca de les que no s'esborren més.

El dijous darrer va celebrar Assamblea general la nostra Unió Nacionalista Republicana.

Entre varis dels acords que's varen pendre, s'el·legiren per a ocupar les vacants que deixen sis dels companys que formaven part del Concell Directiu, als senyors D. Ramón Barceló, D. Joan M. Piñol, D. Antoni Ventura, D. Josep Ramon, D. August Roselló i D. Pere Rosanes.

De l'apoderat del Banc de Valls D. Antoni Sanchez, hem rebut la Memoria de aquella entitat, en la que's demostra l'estat económic florent que ha tingut durant l'any 1913 el referit Banc de Valls.

Agraim la deferencia.

El proper dimars, dia 10, a dos quarts de deu de la nit, tindrà efecte en el Saló-Teatre de l'«Ateneo Tarraconense de la Clase Obrera» una Assamblea general de primera i única convocatoria per a la discussió i aprobació dels Estatuts de la Secció de Socors Mútuus del «Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Industria», encareixentse la puntual assistencia.

En l'Assamblea general de l'Unió Catalanista fou admesa l'adhessió, demanant la seva col·laboració a la tasca patriòtica de la benemèrita Associació, que ja publicarem, de la nostra «Joventut Nacionalista Republicana».

Tenim noticia que hi ha verdader interès per que Tarragona's prepari pera rebre dignament als estrangers que assistirán al VIII Curs d'Expansió Comercial que tindrà efecte a Barcelona durant els mesos de Juliol i Agost d'aquest any.

L'Ajuntament, la Junta d'Obres del Port, la Cambra de Comerç, el Sindicat d'Iniciativa, el Centre Industrial i les demés Corporacions de caràcter económic i cultural, son les entitats cridades a laborar perque l'estada a Tarragona els sia agradable i que s'emportin un bon record de la visita de de nostre ciutat.

ALS AGRICULTORS

En la finca de D. Isidre Aymat, partida *Rodolat*, se venen els millors plançons de garrofer, classes **Valencià i Pom negre**. Per encàrrecs dirigir-se a Pau Monguío, Rambla de Sant Carles, n.º 20, taverne.

IBARRA Y C. S. en C. - SEVILLA

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots els dijous sortida fixa del port de **Tarragona** per a Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz (admetent càrrega per a Ayamonte i Illa Cristina), Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcía, Carril, Coruña, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasages i San Sebastián.—Servei ràpid eventual per a Galícia i Nord d'Espanya amb escales a València, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Coruña, Santander i Bilbao, empleant solsament **catorze dies** en el viatge.—S'expedeix coneixement directe per a Luarda i Sant Esteva Pravia amb trasbort al vapor **Luarda núm. 3** y per a Dunkerque als vapors de la Companyia Francesa **Denain & d'Anzin**.

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca.—Unic servei fíxo i setmanal per a Cete i Marsella tots els divendres

PRÓCSIMES SORTIDES

PER A LA COSTA D'ESPANYA

Mars 5 "Cabo Quejo"
 " 12 "Cabo Higuer"
 " 19 "Cabo Oropesa"
 " 26 "Cabo Roca"
 Abril 5 "Cabo Cullera"

PER A CETTE I MARSELLA

Mars 6 "Cabo Oropesa"
 " 13 "Cabo Roca"
 " 20 "Cabo Cullera"
 " 27 "Cabo Nao"
 Abril 6 "Cabo San Vicente"

Per a més informes, a son consignatari **EN MARIAN PERES**, carrer Real, 32.-Telefon 45

C.^a de Seguros Generales de Dusseldorf
 Segurs de transports

La New-York, de New-York

Companyia de segurs sobre la vida

L'UNION, de París

Companyia de segurs contra incendis.

L'Assicuratrice Italiana, de Milan

Companyia de segurs contra accidents.

La Continentale, de Mannheim

Segurs de transports.

Passeig de Colon, 11 i 12, Barcelona

SUBDIRECTOR A TARRAGONA

Macià Mallol Bosch, carrer de Mar, 1

Societat de socors mutuels

TARRAGONA I SA PROVINCIA

dels cassos de malaltia, vellesa, invalidesa, viudetat i mort
 Inscripta en el Govern Civil i en la Comisaría general de Segurs, segons mana la Llei.

Director facultatiu: **Dr. Rabadá**

Per a més informes dirigir-se al domicili social:
 Rambla St. Joan, 75, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7

CLÍNICA Y CONSULTORI PER A LES MALALTIES DE LA DONA

Vies urinaries, Cirurgia operatoria, parts, electroterapia i anàlisis micro-químico d'orina i productes patològics.—Sero Reacció de Wassermann.—Aplicació del 606

Baix la direcció del Dr. Rabadá

Ex intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas i Metge de les Cases de Socors de Barcelona

Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7.—Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit.—Per a'ls pobres, franca, dilluns, dimecres i dissapte de 12 i mitja a 1 i mitja.

Rambla de Sant Joan, 75, principal.—TARRAGONA

FRANCISCO POTAU

Calçat fet

i a la mida

Rambla de Sant Joan, 52

PAPERERIA I EFECTES D'ESCRITORI

— DE —

JOAN M. PIÑOL

Unió, 1 — TARRAGONA — Telefon 181

Gran assortit en llibres ratllats de totes menes i tamans.

Escribanies, Plumes Stilogràfiques, pesa-cartes, copiadors, etc.

Gran novetat en pitja-papers amb rellotje veritat.

Postals de totes menes i albums per a les meteixes.

PREUS SUMAMENT BARATOS

Fabricació especial

de sabó de moltes classes
 d'oli d'oliva i de coco

J. Monserrat

Gobernador Gonzalez, 16 i 18

MAGATZEM DE FERRETERIA FUMISTERIA I QUINCALLA

Eines de totes classes.—Objectes per a regalos.—Articles per a magatzems de vins i olis

Macià Mallol Bosch, Carrer de Sant Agustí, 9

FITER Enciclopedia moderna catalana.—Edició Galach

Léxic Català.—Divulgació de termes tècnics, científics, d'arts i oficis.—Antecedents del ordre històric i geogràfic.—Observacions tecnològiques conexas ab els coneixements artístics, científics i literaris.—Biografies.

Obra que ha merescut grans elogis de un aplec de catalans il·lustres.

Cinc volums; presentació esmerada; planxes en relleu i or; obra genuinament catalana.—Venda a plassos (38 ptes.) i al comptat (35 ptes.)—Present de un moble simbòlic.

Diccionaris de totes les llengües: Català, Castellà, Espanyol-Francés i Francés-Espanyol, Anglès-Espanyol i Espanyol-Anglès.—**Pal-las**, última paraula en aquesta mena de publicacions.—**Diccionar de Laousse**.

Venda y subscripció de tota mena de diaris y revistes espanyoles y extrangeres: **Centre de Suscripcions de Joan Munté, Kioscos Rambla St. Joan y Rambla St. Carles.**

MOSTELLE

— (RAIMOST) —

SUC DE RAIMS SENSE ALCOOL

The Grape Juice Co. L.^d

Londres i Tarragona

El Vermouth més higiènic,

Un exelent refresc

El millor aliment en les malalties i convalescencia.

Se ven per tot arrèu